

[Finansministeren.]

tagelse af lån i udlandet, og Danmarks nationalbank har i perioder måttet åbne adgang for banker til særlig genbelåning. Nationalbanken har ligeledes henstillet til banker og sparekasser at holde igen på udlånene.

Hermed være ikke sagt, at opsparingen i det danske samfund er dalende. På grund af den almindelige velstand er opsparingen i fremgang, men den er utilstrækkelig i forhold til kapitalbehovet, der stiger stærkere end opsparingen.

Den forhøjelse, der i 1961 blev gennemført af bankers og sparekassers indlånsrente, har vel bidraget til en vis forøgelse af den private opsparing, men samtidig har forøgelsen af pengeindkomsterne givet sig udslag i et øget forbrug. Øget velstand må naturligvis give øget forbrug — det er helt i orden — men man må fra statens side følge det stigende forbrug med nøje opmærksomhed, idet man må være på vagt, såfremt det antager et sådant omfang, at den nødvendige opsparing ikke er til stede. Nettoopsparingen, hvorved jeg forstår den samlede opsparing med fradrag af, hvad der svarer til sliddet på det eksisterende produktionsapparat, voksede her i landet fra godt 4 milliarder kr. i 1957 til knap 6 milliarder kr. i 1960. Et bedre udtryk for privatpersoners opsparing får man vel ved at betragte størrelsen af sparerens tilgodehavende i sparekasserne, der pr. 31. marts 1957 udgjorde ca. 6 milliarder kr. og pr. 31. marts 1960 ca. 7,4 milliarder kr.

Men de nævnte stigninger i opsparingen er ikke tilstrækkelige, når henses til de meget store opgaver, det danske samfund står over for såvel inden for erhvervslivet som med hensyn til trafik anlæg, undervisningsanstalter og andre offentlige opgaver.

Det er på denne baggrund nærliggende, at der nu tages et særligt initiativ til at fremme opsparingen, og jeg vil tro, at det er ganske i overensstemmelse med såvel erhvervenes som pengeinstitutternes ønsker, at dette særlige initiativ tages fra regeringens side.

Det er jo ikke første gang, at der i Danmark i de senere år indføres opsparringsordninger, der på en eller anden måde begunstiger den private opsparing for der-

ved at animere opsparringslysten hos den enkelte borger.

De særlige ordninger, der hidtil har været iværksat fra statens side med henblik herpå, har for de flestes vedkommende været knyttet til indkomstskatteligningen, idet der på en eller anden måde er ydet skattebegunstigelser.

Allerede i 1942 åbnedes der adgang til at tegne de såkaldte statsspareobligationer, hvor sparereren skulle indbetale 20 kr. for hver 25 kr. af obligationernes pålydende. Når obligationerne ikke blev indløst før tiden, var fortjenesten ved denne opsparring fri for indkomstskat.

I 1955 indførtes der præmieopsparingskonti, som kunne oprettes i banker, sparekasser og overformynderiet. Begunstigelsen for denne form for opsparing bestod i en præmie på 15 pct. af de indskudte beløb. Præmien var fri for indkomstskat. Som følge af, at præmien efter reglerne kun kunne ydes til personer med en skalaindkomst under 25 000 kr., forudsatte denne opsparringsordning imidlertid et sådant administrativt kontrolapparat, at ordningen blev meget besværlig, så besværlig, at den senere blev helt ophævet.

Jeg skal endvidere fremhæve reglerne om oprettelse af kapitalbindingskonti, hvor begunstigelsen stort set består i, at indskuddet er fradragsberettiget i den skattepligtige indkomst, samt loven af 2. oktober 1956 om pristalsreguleret aldersforsikring og aldersomsparing. De indskud, der i henhold til denne lov gøres på indekstraktater, er fradragsberettigede, og der ydes, som man vil vide, fra statens side til sin tid et indekstillæg til indbetalingerne, hvorved ordningen virker som et supplement til folkeforsikringslovens regler om folkepension. Når denne ordning måske kan siges ikke at have vundet den udbredelse, som ordningen fortjener, er grunden måske, at kendskabet til den ikke er blevet tilstrækkelig udbredt.

Endelig kan jeg nævne de almindelige regler om beskatningen af renteforsikringer, herunder pensionsordninger, og afskrivningsreglerne.

Disse opsparringsordninger begunstiger ikke i lige grad opsparingen i forskellige indkomstklasser. Således må navnlig reglerne